

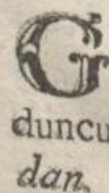

MONANDRIA
MONOGYNIA.

 CURCUMA LONGA: foliis lanceolatis;
nervis lateralibus numerosissimis. *d*
Linné Syst. edit. XIII.

CURCUMÆ radix in officinis prostat, luteo tinctoria; odoris balsamici, parum aromatici, ingrati; saporis amariusculi, acris; Indis in escam cedere solet; viribus solventibus, pel-
lentibus, emenagogis pollet. LINNÆUS. Eas-
dem quoque vires illi adtribuit DALE.

DIANDRIA
MONOGYNIA.

 GRATIOLA OFFICINALIS: floribus pedunculatis; foliis lanceolatis, serratis. *Oed. dan.*

20 DIANDRIA MONOGYNIA.

Amara planta & nauseosa est licet eximiarum virium caute adhibita: purgans, vomitoria, emenagoga, anthelmintica. LINN. DALE.

Herba et radix nunc in officinis asservantur; olim maximus herbæ tantum usus, ut ex *Amen acad t. 7. p. 307.* constat. Herba in Pharmacopoliis ubivis prostant, in extracto, decocto atque substantia adhibetur, et quidem nostro potissimum tempore in enematibus, fero lactis incocta. Differt autem herbæ exsiccatae vis nimium à virente, viridis enim vehementissima est, & fere vomitoria, in infuso ad manipulum semis propinata; recens ficcata à drach. β ad drach. unam, in substantia æqualiter agit; forma vero decocti aquosi, vinosi, vel potius feri lactis à drach. jβ ad drach. ij exhibetur: at antiqua vim fere omnem exiit, unde multis, de virtute ejus purgandi, subnatum est dubium: extracti vero drach. β. ex herba recente promptissime agit.

In Dysenteria cum Ipecacuanha pari passu ambulat.

Plura qui de hac planta desiderat, consulenda ei omnino erit *Dissertatio Inauguralis Medica nuper à Doctissimo Domino KOTSRZEWSKI MED. DOCT. sub auspiciis ILLUSTRISS. L. B. à STÖRCK,* edita: ubi plura nova, Viri hujus Illustrissimi jussu in variis Nosocomiis Viennæ cum hac planta instituta experimenta inveniet.

DIANDRIA MONOGYNIA. 21

PINGVICULA VULGARIS: nectario cylindraceo, longitudine petali. *Oed. dan. 93.*

Planta quæ ab ovibus non attingitur quæve iis ex observatione, ac experimentis Anglorum deleteria est, ab antiquis Medicis ut medicamentum purgans in Obstructionibus intestinorum, et in aliis Morbis varia sub forma exhibebatur. Si decocto plantæ hujus caput lavetur, capilli crescere creduntur, et succus expressus, contra pediculos hominum, et animalium laudatur. *Onom. Botan.*

Syrupus plantæ purgat pituitam sat strenue. DALE.

In officinis passim herba asservatur.

SALVIA HORMINUM: foliis obtusis, crenatis; bracteis summis sterilibus; majoribus coloratis.

In officinis semen hujus plantæ occurrit, quod vim habet nervos excitandi, homines inebriandi *Boerh. hist. plant. DALE.*

SALVIA VERTICILLATA: foliis cordatis, crenato-dentatis; verticillis subnudis; stylo corollæ labio inferiori incumbente. *Jacq. enum.*

Viribus majoribus pollet quam prima. Semen officinæ asservant. DALE.

SALVIA SCLAREA: foliis rugosis, cordatis, oblongis, villosis, ferratis; bracteis coloratis, calyce longioribus, concavis, acuminatis.

In officinis folia asservantur; hæc calefaciunt, siccant, abstergant, attenuant. DALE.

Succus haustus, reddit homines temulentos. *Boerh. hist. plant.*

TRIGYNIA.

PIPER NIGRUM: foliis ovatis, subseptem nerviis, glabris; petiolis simplicissimis.

Baccæ hujus plantæ figura, & magnitudine parvum pisum perfecte referunt; odoris fortis, aromatici, & fervidi saporis; primo virides, tum rubræ, maturæ vero soli per aliquot tempus expositæ, nigricantem, vel & perfecte nigrum colorem induunt. Baccæ hæ immutatae sub nomine Piperis nigri; diuturna vero maceratione aliisque adhibitis artificiis extimo suo rugoso cortice orbatae, sub nomine Piperis albi in aromatiis & Pharmaceuticis officinis notæ. *Onomat. Botan.*

Acres, fervidæ, stimulantæ, stomachicæ, singultuosæ, sternutatoricæ, aphrodisiacæ, & exanthematicæ hæ baccæ, aroma commune constituunt, & in casibus, ubi similes effectus in corpore excitandi sunt, in usum quoque medicum non incongrue trahuntur. LINNÆUS in Tertiana, Odontalgia, Procidencia, & contra pediculos valere affirmat.

TRIANDRIA

MONOGYNIA.

VALERIANA OFFICINALIS: floribus triandris; foliis omnibus pinnatis. *Oed. dan.*
510.

Planta narcotica, antispasmodica, sudorifera, diuretica, purgans est à LINNE. Narcotici aliquid cum aromate penetrante Celebr. DE CRANTZ adnotat. SPIELMANNUS refert, FABIIUM COLUMNAM virtutem hujus radicis ante-pilepticam in se ipso, et multis aliis expertam celebrare: eandem propriis observationibus confirmasse MARCHANT, CRUGER, LENTILIUM, SCHVCHMANNUM, SAUVAGES, SCOPOLI, ILLUSTRIS. L. B. à STÖRCK, TISSOTUM, HALLERUM. Qui ultimus eandem iis, quorum nervi nimis sensiles sunt quoque utilem esse vidit. ILLUSTRIS. L. B. à STÖRCK eam egregie ad fugandos vermes facere observavit. Ejusdem intus sumptæ vires oculos roborantes TABERNÆMONTANUS & STANTKE probant: huc usque SPIELMANNUS. A LINNE *Amæn. Acad. t. 7. p. 303.* afferit: drachmas duas radicis hujus in cerevisia secundaria, aut vino à plebe Angermanniæ decoqui, dum *ένω και κάρω* purgare dicitur, quod sane indicat nimiam hic dosim propinari.